

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Κληρονομιά>Κληρονομική διαδοχή

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [de](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

αγγλικά

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες: [en](#)

Swipe to change

Κληρονομική διαδοχή**Γερμανία**

Το δελτίο αυτό εκπονήθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο των Συμβολαιογραφικών Συλλόγων της ΕΕ (CNUE).

1 Πως συντάσσεται η διάταξη τελευταίας βουλήσεως (διαθήκη, συνδιαθήκη, κληρονομική σύμβαση);

Μια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ως ιδιόχειρη διαθήκη ή ως δημόσια διαθήκη.

Η ιδιόχειρη διαθήκη μπορεί να συνταχθεί μόνο από πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και πρέπει να συνταχθεί χειρόγραφα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο γράμμα και να υπογραφεί. Αν η διαθήκη γραφτεί σε γραφομηχανή ή υπολογιστή ή αν απουσιάζει η υπογραφή ή έχει γίνει υπαγόρευση π.χ. σε μαγνητοταινία, η διαθήκη είναι άκυρη, με αποτέλεσμα να είναι επιλέξιμοι μόνον οι νόμιμοι κληρονόμοι, εφόσον δεν υπάρχει άλλη έγκυρη διαθήκη με άλλη εγκατάσταση κληρονόμου. Για λόγους απόδειξης, η υπογραφή πρέπει να περιλαμβάνει το πλήρες ονοματεπώνυμο, δηλαδή το όνομα και το επώνυμο, ούτως ώστε να μην μπορεί να προκύψει πλάνη περί το πρόσωπο του συντάκτη της διαθήκης. Τέλος, συνιστάται μετ' επιτάσεως να αναφέρονται στη διαθήκη ο χρόνος και ο τόπος σύνταξής της. Αυτό είναι σημαντικό, διότι προγενέστερη διαθήκη μπορεί να ανακληθεί εν όλω ή εν μέρει από νέα διαθήκη. Αν στη μία ή ακόμη και στις δύο διαθήκες απουσιάζει η ημερομηνία, συχνά δεν είναι γνωστό ποια είναι η πιο πρόσφατη και, ως εκ τούτου, η έγκυρη διαθήκη. Οι σύζυγοι και οι καταχωρισμένοι σύντροφοι μπορούν επίσης να συντάξουν ιδιόχειρη συνδιαθήκη. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να υπογράψουν και οι δύο τη συνταχθείσα ιδιοχείρως από κοινού ή από έναν εκ των συζύγων ή των καταχωρισμένων συντρόφων διαθήκη (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 28 «Τι είναι η συνδιαθήκη;»).

Όποιος θέλει να είναι βέβαιος ότι δεν έχει κάνει λάθος κατά τη σύνταξη της διαθήκης του, πρέπει να συντάξει δημόσια διαθήκη που ονομάζεται επίσης συμβολαιογραφική διαθήκη. Αυτό συμβαίνει κατά τρόπον ώστε η τελευταία βούληση να δηλώνεται προφορικά σε συμβολαιογράφο και να καταγράφεται από αυτόν/-ήν ή να συντάσσεται εγγράφως από τον διαθέτη και να παραδίδεται στον/-ην συμβολαιογράφο (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 26 «Δημόσια διαθήκη»). Μια τέτοια διαθήκη μπορεί να συνταχθεί ακόμη και από ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους.

Η κληρονομική σύμβαση πρέπει να συναφθεί ενώπιον συμβολαιογράφου με ταυτόχρονη παρουσία και των δύο συμβαλλόμενων μερών (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 34 «Η κληρονομική σύμβαση»).

2 Πρέπει η διάταξη να καταχωρίζεται, και εάν ναι, πως;

Για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος μια ιδιόχειρη διαθήκη μετά τον θάνατο να παραπέσει, να χαθεί ή να ξεχαστεί, συχνά συνιστάται (χωρίς ωστόσο να είναι υποχρεωτικό) η διαθήκη να δοθεί για επίσημη φύλαξη στο ειρηνοδικείο —στη Βάδη-Βιρτεμβέργη στο συμβολαιογραφείο έως τα τέλη του 2017. Η συμβολαιογραφική διαθήκη φυλάσσεται πάντοτε επίσημα. Το ίδιο ισχύει και για την κληρονομική σύμβαση, εφόσον τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αποκλείσουν την ειδική επίσημη φύλαξη αν το πράξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, το έγγραφο παραμένει σε φύλαξη από τον συμβολαιογράφο. Οι διαθήκες και οι κληρονομικές συμβάσεις που φυλάσσονται επίσημα πρέπει να ανοίγονται μετά τον θάνατο του προσώπου που προέβη εντός αυτών σε διατάξεις τελευταίας βουλήσεως (σύμφωνα με τον νόμο περί «διαθετών»).

Οι επίσημες πράξεις φύλαξης στα ειρηνοδικεία —στη Βάδη-Βιρτεμβέργη, έως τα τέλη του 2017, στα συμβολαιογραφεία— ιδιόχειρων διαθηκών καθώς και διατάξεων τελευταίας βουλήσεως επικυρωμένων από συμβολαιογράφους (διαθηκών και κληρονομικών συμβάσεων) καταχωρίζονται από την 1η Ιανουαρίου 2012 ηλεκτρονικά στο κεντρικό μητρώο διαθηκών στον Ομοσπονδιακό Συμβολαιογραφικό Σύλλογο. Τα στοιχεία φύλαξης των ληξιαρχείων για τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως που καταρτίστηκαν πριν από αυτήν την ημερομηνία μεταφέρονται στο μητρώο.

Ο Ομοσπονδιακός Συμβολαιογραφικός Σύλλογος ως αρχή καταχώρισης λαμβάνει κοινοποιήσεις για όλους τους θανάτους στο εσωτερικό της χώρας και ενημερώνει το αρμόδιο δικαστήριο της κληρονομίας, αν έχουν καταχωριστεί διατάξεις τελευταίας βούλησης, ποιες είναι και πού φυλάσσονται, με σκοπό το άνοιγμα της διαθήκης ή της διάταξης τελευταίας βουλήσεως που φυλάσσεται.

3 Υφίστανται περιορισμοί επί της ελευθερίας διάθεσης αιτία θανάτου (π.χ. νόμιμη μοίρα);

Οι πλησιέστεροι συγγενείς μπορούν να αποκληρωθούν μέσω διαθήκης. Ωστόσο, ανέκαθεν θεωρείται άδικο αν κατά την επαγωγή της κληρονομίας ο/η επιζών/-ύσα σύζυγος, τα τέκνα και τα εγγόνια ή οι γονείς δεν λάβουν τίποτα, εφόσον αυτοί θα ήταν νόμιμοι κληρονόμοι αν δεν υπήρχε η διάθεση μέσω διαθήκης. Λόγω της αναγνωρισμένης από το κράτος και προβλεπόμενης από τον νόμο ανάληψης αμοιβαίας ευθύνης, τα ίδια ισχύουν για τον επιζώντα καταχωρισμένο ομόφυλο σύντροφο. Για τον λόγο αυτό, ο νομοθέτης εξασφαλίζει σε αυτόν τον περιορισμένο κύκλο προσώπων την αποκαλούμενη νόμιμη μοίρα. Οι δικαιούχοι νόμιμης μοίρας έχουν αξίωση κατά των κληρονόμων για καταβολή χρηματικού ποσού ίσου με το ήμισυ της αξίας της εξ αδιαθέτου μερίδας.

Παράδειγμα: Η διαθέτρια έχει επιζώντα σύζυγο, με τον οποίο ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, και μια κόρη. Η διαθέτρια έχει εγκαταστήσει με διαθήκη τον σύζυγό της μοναδικό κληρονόμο. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 100.000 ευρώ. Η νόμιμη μοίρα της κόρης ανέρχεται σε ¼ (παράλληλα με τον σύζυγο, ο οποίος ζούσε με τη διαθέτρια σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, η εξ αδιαθέτου μερίδα της κόρης στην κληρονομία ανέρχεται σε ½). Για να προσδιοριστεί το ύψος της χρηματικής αξίωσης, η νόμιμη μοίρα πρέπει να πολλαπλασιαστεί επί την αξία της κληρονομίας κατά τη στιγμή της επαγωγής της κληρονομίας. Ως εκ τούτου, η κόρη μπορεί να εγείρει κατά του συζύγου αξίωση νόμιμης μοίρας ύψους 25.000 ευρώ (¼ × 100.000 ευρώ).

Ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν μπορεί να αποκλείσει την αξίωση νόμιμης μοίρας ούτε συμπεριλαμβάνοντας μεν τους νόμιμους μεριδούχους στη διαθήκη, καθιστώντας τους όμως κληρονόμους σε λιγότερο από το ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας τους. Σε αυτήν την περίπτωση, οι νόμιμοι μεριδούχοι έχουν αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα έως το ήμισυ της αξίας της εξ αδιαθέτου μερίδας τους.

Παράδειγμα: Ο διαθέτης έχει εγκαταστήσει με διαθήκη κληρονόμους τη σύζυγό του, με την οποία ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, στα $\frac{2}{3}$ και την κόρη του στο $\frac{1}{3}$ της κληρονομίας. Η αξία της κληρονομίας ανέρχεται σε 800.000 ευρώ. Η νόμιμη μοίρα της κόρης ανέρχεται σε $\frac{1}{4}$ (= €200.000). Επειδή όμως κληρονομεί εκ διαθήκης ήδη 100.000 ευρώ ($\frac{1}{3}$ των €800.000), έχει αξίωση σε πρόσθετη νόμιμη μοίρα ίση με την ελλείπουσα αξία (100.000 ευρώ).

Οι αξιώσεις νόμιμης μοίρας πρέπει να εγερθούν εντός τριών ετών από τη στιγμή κατά την οποία οι νόμιμοι μεριδούχοι έλαβαν γνώση του γεγονότος της επαγωγής της κληρονομίας και της διάταξης που είναι σε βάρος τους, το αργότερο όμως εντός τριάντα ετών από την επαγωγή της κληρονομίας.

Οι κληρονόμοι μπορούν να ζητήσουν περίοδο χάριτος για την αξίωση νόμιμης μοίρας εφόσον η άμεση εκπλήρωση θα τους έπληττε με ανεπιχειρήσιμη σκληρότητα. Ως παράδειγμα, ο νόμος αναφέρει την περίπτωση όπου η οικογενειακή κατοικία θα έπρεπε ειδάλλως να πωληθεί. Τότε όμως πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των νόμιμων μεριδούχων. Περίοδος χάριτος σημαίνει ότι η νόμιμη μοίρα δεν χρειάζεται να καταβληθεί αμέσως. Το δικαστήριο πρέπει να αποφασίζει, ανάλογα με την περίπτωση, για πόσον καιρό μπορεί να χορηγηθεί περίοδος χάριτος για τη νόμιμη μοίρα και κατά πόσον και σε ποιον βαθμό απαιτείται εξασφάλιση της αξίωσης νόμιμης μοίρας.

4 Ελλείπει διάταξης τελευταίας βουλήσεως, ποιος κληρονομεί και τι;

Αν δεν υπάρχει διαθήκη ή κληρονομική σύμβαση, ισχύει η εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή.

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δίκαιο, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνο συγγενείς, άρα πρόσωπα που έχουν κοινούς γονείς, παππούδες, προπαππούδες, αλλά ακόμη και πιο μακρινούς κοινούς προγόνους. Υπό αυτήν την έννοια δεν είναι συγγενείς, και ως εκ τούτου αποκλείονται από την εξ αδιαθέτου κληρονομική διαδοχή, οι συγγενείς εξ αγχιστείας: π.χ. πεθερά, γαμπρός, πατριός, προγονή, σύζυγος θείου, σύζυγος θείας, και τούτο διότι ο διαθέτης ή η διαθέτρια δεν είχαν κοινούς προγόνους με αυτούς.

Η σχέση συγγένειας μπορεί να προκύψει επίσης μέσω υιοθεσίας (υιοθεσία τέκνου). Και τούτο διότι αυτή δημιουργεί κατ' αρχήν ολοκληρωμένη νομική σχέση συγγένειας με τον υιοθετούμενο και τους συγγενείς του, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, τα υιοθετημένα τέκνα εξομοιώνονται κατά κανόνα με τα βιολογικά τέκνα (μπορεί να υπάρχουν ορισμένες ιδιαιτερότητες στην περίπτωση της υιοθεσίας ενήλικων «τέκνων»).

Εξαιρέση από την αρχή της κληρονομικής διαδοχής των συγγενών υφίσταται για τους συζύγους οι οποίοι, παρόλο που κατά κανόνα δεν είναι συγγενείς μεταξύ τους, δηλαδή δεν έχουν κοινούς προγόνους, έχουν ωστόσο αυτοτελές κληρονομικό δικαίωμα σε σχέση με τον/την σύζυγό τους. Αν οι σύζυγοι είναι διαζευγμένοι, δεν υφίσταται κληρονομικό δικαίωμα. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αυτό ισχύει ήδη για εν διαστάσει συζύγους.

Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι εξομοιώνονται με τους συζύγους όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή. Αντιθέτως, δεν προβλέπεται νόμιμο κληρονομικό δικαίωμα για άλλες μορφές συμβίωσης.

Κληρονομικό δικαίωμα συγγενών:

Δεν έχουν όλοι οι συγγενείς το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα. Ο νόμος τούς κατατάσσει σε κληρονόμους διαφόρων τάξεων:

1η τάξη

Στους κληρονόμους της λεγόμενης 1ης τάξης ανήκουν μόνο οι απόγονοι του θανόντος, δηλαδή τα τέκνα, τα εγγόνια, τα δισέγγονα κλπ.

Τα εκτός γάμου τέκνα συμπεριλαμβάνονται στους εξ αδιαθέτου κληρονόμους των μητέρων τους και των πατέρων τους, καθώς και των αντίστοιχων συγγενών. (Εξαιρέση ισχύει για τις περιπτώσεις στις οποίες ο/η κληρονομούμενος/-η απεβίωσε πριν από την 29η Μαΐου 2009, αν το εκτός γάμου τέκνο γεννήθηκε πριν από την 1η Ιουλίου 1949 —πρβλ. το φυλλάδιο «Κληρονόμος και κληρονομούμενος» του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας των Καταναλωτών, σ. 11, 15, αντίστοιχη υποσημείωση).

Εφόσον υπάρχει κάποιος που ανήκει σε αυτήν την ομάδα των ιδιαίτερα στενών συγγενών, οι πιο μακρινοί συγγενείς αποκλείονται και δεν μπορούν να συμμετάσχουν στην κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει μια κόρη και πολλά ανίψια. Τα ανίψια δεν κληρονομούν τίποτα.

Τα τέκνα των τέκνων, δηλαδή τα εγγόνια, τα δισέγγονα κλπ., μπορούν κανονικά να κληρονομήσουν μόνον αν οι γονείς τους έχουν ήδη αποβιώσει ή αποποιηθούν την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο αποθανών είχε μία κόρη και ακόμη τρία εγγόνια που προέρχονται από έναν γιο που έχει ήδη αποβιώσει. Η κόρη λαμβάνει το ήμισυ της κληρονομίας, ενώ τα εγγόνια πρέπει να μοιραστούν το άλλο ήμισυ —δηλαδή το ήμισυ που θα αναλογούσε στον πατέρα τους. Άρα κάθε εγγονός/-ή λαμβάνει το $\frac{1}{4}$ της κληρονομίας.

2η τάξη

Κληρονόμοι της 2ης τάξης είναι οι γονείς του θανόντος και τα τέκνα και τα εγγόνια τους, δηλαδή τα αδέρφια και τα ανίψια του/της κληρονομούμενου/-ης. Και εδώ ισχύει ότι τα τέκνα των γονέων του κληρονομούμενου κληρονομούν μόνον εφόσον οι γονείς του διαθέτη έχουν ήδη αποβιώσει. Τότε αναλαμβάνουν τη μερίδα του θανόντος πατέρα ή της θανούσας μητέρας τους.

Οι συγγενείς της 2ης τάξης μπορούν να κληρονομήσουν μόνον αν δεν υπάρχουν συγγενείς 1ης τάξης.

Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει μία ανιψιά και έναν ανιψιό. Η αδελφή και οι γονείς έχουν προαποβιώσει. Η ανιψιά και ο ανιψιός κληρονομούν κατά συνέπεια από $\frac{1}{2}$ ο καθένας.

3η τάξη και επόμενες

Η 3η τάξη περιλαμβάνει τους παππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους (θεία, θείος, εξάδελφος, εξαδέλφη κλπ.), η 4η τάξη τους προπαππούδες, τα τέκνα και τα εγγόνια τους κλπ. Η κληρονομική διαδοχή διέπεται ουσιαστικά από τους ίδιους κανόνες με τις προηγούμενες ομάδες. Ωστόσο, από την 4η τάξη και μετά, για ήδη αποθανόντες απογόνους των παππούδων δεν κληρονομούν οι απόγονοί τους. Αντίθετα, κατ' αρχήν κληρονομούν μόνον οι πλησιέστεροι συγγενείς (μετάβαση από την κληρονομική διαδοχή κατά ρίζες στο σύστημα βαθμών).

Πάντα ισχύει: Αν μόνον ένας συγγενής από προηγούμενη τάξη βρίσκεται ακόμα εν ζωή, αυτός αποκλείει όλους τους πιθανούς κληρονόμους μιας απώτερης τάξης.

Ο/Η σύζυγος/σύντροφος:

Ο/η επιζών/-ύσα σύζυγος ή ο/η επιζών/-ύσα σύντροφος —ανεξάρτητα από την εκάστοτε περιουσιακή σχέση— κληρονομούν εξ αδιαθέτου κατά $\frac{1}{4}$, όταν συντρέχουν με απογόνους, και κατά $\frac{1}{2}$ όταν συντρέχουν με συγγενείς 2ης τάξης (δηλαδή γονείς, αδέρφια ή ανίψια του/της κληρονομούμενου/-ης) και με τους παππούδες.

Αν οι σύζυγοι ζούσαν σε «νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων» (αυτό συμβαίνει πάντα, όταν δεν έχει συμφωνηθεί κανένα άλλο καθεστώς περιουσιακών σχέσεων σε προγαμιαία σύμβαση μεταξύ των συζύγων), τότε η παραπάνω εξ αδιαθέτου μερίδα αυξάνεται κατά $\frac{1}{4}$. Το ίδιο ισχύει για τους καταχωρισμένους συντρόφους.

Αν δεν υπάρχουν ούτε συγγενείς 1ης ή 2ης τάξης ούτε παππούδες, ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία.

Παράδειγμα: Ο κληρονομούμενος έχει σύζυγο, με την οποία ζούσε σε νόμιμο καθεστώς κοινοκτημοσύνης αποκτημάτων, καθώς και γονείς. Η σύζυγος λαμβάνει τα $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$) και οι γονείς ως κληρονόμοι 2ης τάξης από $\frac{1}{4}$ της κληρονομίας ο καθένας. Επιπλέον, η σύζυγος λαμβάνει (μαζί με τους συγγενείς της

2ης τάξης ή τους παππούδες) το λεγόμενο «μεγάλο εξαίρετο» (Großer Voraus), το οποίο περιλαμβάνει κανονικά όλα τα αντικείμενα που ανήκουν στο νοικοκυριό, καθώς και τα γαμήλια δώρα (από κοινού με τους συγγενείς 1ης τάξης, ο επιζών σύζυγος λαμβάνει αυτά τα αντικείμενα ως εξ'αδιαθέτου κληρονόμος μόνο στον βαθμό που τα χρειάζεται για τη διατήρηση ενός προσήκοντος νοικοκυριού).

Εξ'αδιαθέτου κληρονομικό δικαίωμα του δημοσίου:

Αν δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ύπαρξη ούτε συζύγου ή συντρόφου ούτε συγγενούς, εξ'αδιαθέτου κληρονόμος καθίσταται το δημόσιο. Η ευθύνη του περιορίζεται, κατ' αρχήν στην κληρονομία.

5 Ποια είναι η αρμόδια αρχή:

5.1 σε υποθέσεις διαδοχής απία θανάτου;

Κατ' αρχήν αρμόδιο για υποθέσεις κληρονομιών είναι το δικαστήριο της κληρονομίας στο ειρηνοδίκαιο του τελευταίου τόπου συνήθους διαμονής του/της κληρονομούμενου/-ης (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη έως τα τέλη του 2017: το αντίστοιχο συμβολαιογραφείο).

5.2 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας;

Η αποποίηση κληρονομίας πραγματοποιείται με δήλωση προς το δικαστήριο της κληρονομίας. Η δήλωση πρέπει να κατατίθεται στα πρακτικά του δικαστηρίου της κληρονομίας ή σε δημοσίως επικυρωμένη μορφή (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε παρακάτω).

Η δήλωση αποδοχής δεν περιβάλλεται συγκεκριμένο τύπο και επίσης δεν απαιτείται η παραλαβή της. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αποποίησης ισχύει ως αποδοχή.

5.3 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληροδοσίας;

Η αποδοχή ή η αποποίηση κληροδοσίας πραγματοποιείται με δήλωση προς τον βεβαρημένο. Αυτός μπορεί να είναι ο κληρονόμος ή κάποιος κληροδόχος (η λεγόμενη υποκληροδοσία).

5.4 για την κατάθεση δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης νόμιμης μοίρας;

Η δήλωση αποδοχής ή αποποίησης της νόμιμης μοίρας δεν προβλέπεται στο γερμανικό κληρονομικό δίκαιο.

6 Σύνομη περιγραφή της διαδικασίας για την επίλυση κληρονομικής διαδοχής βάσει του εθνικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης της περιουσίας και της διανομής των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το εάν η διαδικασία κληρονομικής διαδοχής κινείται αυτεπαγγέλτως από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή)

Δημοσίευση διαθήκης:

Διάταξη τελευταίας βουλήσεως που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας ή έχει ληφθεί από την επίσημη φύλαξη δημοσιεύεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο της κληρονομίας μετά τον θάνατο του διαθέτη. Οι κληρονόμοι ειδοποιούνται αυτεπαγγέλτως για το θέμα αυτό.

Διαδικασία έκδοσης κληρονομητηρίου:

Το κληρονομητήριο είναι πιστοποιητικό που εκδίδεται από το δικαστήριο της κληρονομίας (στη Βάδη-Βιρτεμβέργη, έως τα τέλη του 2017, από συμβολαιογραφείο), το οποίο αναφέρει το πρόσωπο του κληρονόμου, την έκταση του κληρονομικού δικαιώματός του, καθώς και τυχόν διάταξη περί καταπιστευματικής διαδοχής ή εκτέλεσης της διαθήκης.

Το δικαστήριο της κληρονομίας εκδίδει κληρονομητήριο κατόπιν αιτήσεων. Στην αίτηση πρέπει να αποδεικνύεται η ορθότητα των στοιχείων που προβλέπονται από τον νόμο ή να βεβαιώνεται ενόρκως ότι τίποτα δεν αντίκειται στην ορθότητα των στοιχείων. Η ένορκη βεβαίωση μπορεί να δίδεται ενώπιον συμβολαιογράφου ή δικαστηρίου, εφόσον αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί αποκλειστικά στους συμβολαιογράφους βάσει της νομοθεσίας του ομόσπονδου κράτους.

Έκδοση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου:

Ο νόμος περί των διαδικασιών σε υποθέσεις διεθνούς κληρονομικού δικαίου (Internationales Erbrechtsverfahrensgesetz — IntErbRVG) ρυθμίζει τη διαδικασία έκδοσης ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Το ευρωπαϊκό κληρονομητήριο αποτελεί απόδειξη κληρονομικού δικαιώματος που ισχύει σχεδόν σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (εξαιρέσεις: Ιρλανδία, Δανία). Εκδίδεται επίσης κατόπιν αιτήσεων από το δικαστήριο της κληρονομίας με τη μορφή επικυρωμένου αντιγράφου με περιορισμένη διάρκεια ισχύος. Με το πιστοποιητικό αυτό αναμένεται να απλοποιηθεί ιδίως η εκκαθάριση της κληρονομίας εντός της ΕΕ.

Διανομή των στοιχείων του ενεργητικού:

Αν η κληρονομία περιέρχεται σε περισσότερους κληρονόμους, καθίσταται κοινή περιουσία της κοινωνίας συγκληρονόμων. Για τον λόγο αυτό, οι συγκληρονόμοι μπορούν να διαθέτουν μόνο από κοινού τα επιμέρους στοιχεία της κληρονομίας, π.χ. να πωλήσουν το αυτοκίνητο του διαθέτη το οποίο δεν χρειάζεται πλέον. Πρέπει επίσης να διαχειρίζονται την κληρονομία από κοινού. Αυτό συχνά προκαλεί σημαντικές δυσκολίες, ιδίως όταν οι κατοικίες των κληρονόμων είναι διάσπαρτες και δεν μπορούν να συμφωνήσουν. Για να εξέλθει από αυτήν την μάλλον ενοχλητική «αναγκαστική κοινωνία», κάθε κληρονόμος μπορεί κατ' αρχήν να απαιτήσει τη λύση αυτής της κοινωνίας, τη λεγόμενη εκκαθάριση της κληρονομίας. Σημαντικότερη εξαίρεση: Ο/Η διαθέτης/-τρια έχει αποκλείσει στη διαθήκη τη διανομή της κληρονομίας για ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. για να διατηρηθεί μια οικογενειακή επιχείρηση.

Αν ο διαθέτης έχει ορίσει εκτελεστή διαθήκης, η εκκαθάριση της κληρονομίας ανήκει στα καθήκοντά του. Ειδάλλως, πρέπει να το πράξουν οι ίδιοι οι κληρονόμοι. Προς τούτο μπορούν να λάβουν τη βοήθεια συμβολαιογράφου. Αν οι κληρονόμοι, παρά τη μεσολάβηση συμβολαιογράφου, δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία, το μόνο που απομένει είναι η αστική αγωγή.

7 Πως και πότε καθίσταται ένα πρόσωπο κληρονόμος ή κληροδόχος;

Για την εξ'αδιαθέτου διαδοχή, βλέπε παραπάνω.

Αν ο θανών έχει αφήσει διαθήκη, αυτή υπερισχύει των κανόνων για την εξ'αδιαθέτου διαδοχή. Συνεπώς, κληρονομούν μόνον οι τιμώμενοι στη διαθήκη, εφόσον ο διαθέτης με τη διαθήκη του έχει διαθέσει ολόκληρη την κληρονομία του. Για τους νόμιμους μεριδούχους, βλέπε παραπάνω.

Η κληρονομία περιέρχεται εκ του νόμου στον κληρονόμο ή τους κληρονόμους με τον θάνατο του κληρονομούμενου (αρχή της αυτοδίκαιης επαγωγής της κληρονομίας). Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να αποποιηθούν την κληρονομία, βλέπε παρακάτω.

Ο διαθέτης μπορεί επίσης να ορίσει στη διαθήκη κληροδοσίες, π.χ. να προσπορίσει επιμέρους αντικείμενα της κληρονομίας ή ορισμένα χρηματικά ποσά σε ορισμένα πρόσωπα. Τότε οι κληροδόχοι δεν καθίστανται κληρονόμοι, αλλά έχουν έναντι του βεβαρημένου ή των βεβαρημένων αξίωση να λάβουν από την κληρονομία όσα ορίζονται στη διαθήκη.

8 Φέρουν οι κληρονόμοι την ευθύνη για τα χρέη του αποθανόντος, και εάν ναι, υπό ποιους όρους;

Αποποίηση της κληρονομίας:

Οι κληρονόμοι δεν ευθύνονται για τα χρέη της κληρονομίας αν αποποιηθούν εμπρόθεσμα την κληρονομία. Η αποποίηση της κληρονομίας πρέπει κατ' αρχήν να δηλωθεί στο δικαστήριο της κληρονομίας εντός έξι εβδομάδων αφότου ο αντίστοιχος κληρονόμος λάβει γνώση της επαγωγής της κληρονομίας και του λόγου για τον οποίο έχει την ιδιότητα του κληρονόμου. Αυτό συμβαίνει είτε με καταχώριση στα πρακτικά του δικαστηρίου είτε με δημοσίως επικυρωμένη μορφή. Για το τελευταίο αρκεί επιστολή, όπου όμως η υπογραφή του/της κληρονόμου πρέπει να επικυρωθεί συμβολαιογραφικά. Η αποποίηση και η αποδοχή της κληρονομίας είναι κατά κανόνα δεσμευτικές.

Ευθύνη σε περίπτωση αποδοχής της κληρονομίας:

Αν οι κληρονόμοι αποδεχτούν την κληρονομία, υποκαθιστούν νόμιμα τον/την κληρονομούμενο/-η. Αυτό σημαίνει ότι κληρονομούν και τα χρέη, για τα οποία ευθύνονται κατ' αρχήν και με τη δική τους περιουσία.

Ωστόσο, οι κληρονόμοι μπορούν να περιορίσουν την ευθύνη για τα χρέη της κληρονομίας στην λεγόμενη κληρονομική περιουσία, δηλαδή οι ενδεχόμενοι πιστωτές, προς τους οποίους ο θανών είχε οφειλές, μπορούν με τις αξιώσεις τους να επιληφθούν της κληρονομικής περιουσίας, όμως η ιδιωτική περιουσία των κληρονόμων παραμένει ασφαλής από ξένες παρεμβάσεις. Οι κληρονόμοι μπορούν να επιτύχουν αυτόν τον περιορισμό της ευθύνης, υποβάλλοντας αίτηση για εκκαθάριση της κληρονομίας στο δικαστήριο της κληρονομίας ή για διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας στο ειρηνοδικείο ως πτωχευτικό δικαστήριο.

Αν η κληρονομία δεν επαρκεί ούτε καν για τα έξοδα της εκκαθάρισης της κληρονομίας ή της διαδικασίας αφερεγγυότητας κληρονομίας, οι κληρονόμοι μπορούν ωστόσο να επιτύχουν περιορισμό της ευθύνης. Αν ένας πιστωτής εγείρει αξιώσεις, οι κληρονόμοι μπορούν να επικαλεστούν την ανεπάρκεια της κληρονομίας. Τότε οι κληρονόμοι μπορούν να αρνηθούν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κληρονομίας, στον βαθμό που η κληρονομία δεν επαρκεί. Ωστόσο, πρέπει να αποδώσουν την υφιστάμενη κληρονομία στους πιστωτές.

Αν οι κληρονόμοι επιθυμούν μόνο να αποφύγουν να έρθουν αντιμέτωποι με χρέη, τα οποία δεν είχαν υπολογίσει, αρκεί να κινήσουν τη λεγόμενη διαδικασία αναγγελίας: Οι κληρονόμοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο της κληρονομίας να ζητήσει από όλους τους πιστωτές του/της κληρονομούμενου/-ης να γνωστοποιήσουν στο δικαστήριο εντός ορισμένης προθεσμίας τι τους οφείλε ακόμη ο/η κληρονομούμενος/-η. Αν ένας πιστωτής παραλείψει να αναγγείλει εγκαίρως τις απαιτήσεις του, πρέπει να αρκестεί σε όσα απομείνουν από την κληρονομία στο τέλος. Η διαδικασία αναγγελίας μπορεί επίσης να αποσαφηνίσει στους κληρονόμους κατά πόσον συντρέχει λόγος να τεθεί η κληρονομία σε επίσημη διαχείριση με αίτηση εκκαθάρισης της κληρονομίας ή υποβολής σε διαδικασία αφερεγγυότητας κληρονομίας.

9 Ποια είναι τα έγγραφα και/ή οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για να μπορέσει ο κληρονόμος ενός ιδιοκτήτη ακινήτου να καταχωριστεί στο κτηματολόγιο ως ιδιοκτήτης, απαιτείται η υποβολή αίτησης διόρθωσης του κτηματολογίου και η απόδειξη της ανακρίβειας του κτηματολογίου. Προϋπόθεση για τη διόρθωση του κτηματολογίου, μετά τον θάνατο του καταχωρισμένου ιδιοκτήτη, είναι ο αιτών να αποδείξει την κληρονομική του ιδιότητα.

Η απόδειξη της κληρονομικής ιδιότητας ως βάση για τη διόρθωση του κτηματολογίου παρέχεται με την προσκόμιση κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αν η κληρονομική διαδοχή βασίζεται σε διάταξη τελευταίας βουλήσεως που περιλαμβάνεται σε δημόσιο έγγραφο (συμβολαιογραφική διαθήκη, κληρονομική σύμβαση), αρκεί να υποβληθούν στο κτηματολογικό γραφείο η διάταξη και τα πρακτικά της δημοσίευσής της.

Αν ακίνητο αποτελεί αντικείμενο κληροδοσίας, για τη μεταβίβαση της κυριότητας στον κληροδόχο απαιτείται —ανεξάρτητα από το εφαρμοστέο κληρονομικό δικαιο— η υποβολή συμβολαιογραφικού εγγράφου, από το οποίο προκύπτει ότι ο κληροδόχος απέκτησε την κυριότητα του ακινήτου πράγματος.

Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, μπορεί να απαιτηθούν επιπλέον έγγραφα. Έτσι, για παράδειγμα, για την καταχώριση εμπορικής εταιρείας ως κληρονόμου απαιτείται η απόδειξη της εξουσίας εκπροσώπησης του αιτούντος (π.χ. επίσημο απόσπασμα εμπορικού μητρώου).

9.1 Είναι ο διορισμός διαχειριστή κληρονομίας υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση; Εάν είναι υποχρεωτικός ή καθίσταται υποχρεωτικός μετά από αίτηση, ποιες είναι οι απαιτούμενες ενέργειες;

Σύμφωνα με το γερμανικό κληρονομικό δικαιο, η εκκαθάριση της κληρονομίας συμβάλλει στην αποτροπή της εκτέλεσης κατά της ιδιωτικής περιουσίας του κληρονόμου. Το δικαστήριο της κληρονομίας πρέπει να τη διατάξει μόνο κατόπιν αιτήσεως ενός δικαιούχου (κληρονόμου, εκτελεστή διαθήκης, πιστωτή της κληρονομίας, αγοραστή της κληρονομίας, καταπιστευματοδόχου).

Ο εκκαθαριστής κληρονομίας είναι επίσημα διορισμένο όργανο για την εκκαθάριση ξένης ομάδας περιουσίας, με αυτοτελή ιδιότητα διαδίκου στην αντιδικία. Ασκει τα καθήκοντά του για ιδιωτικά συμφέροντα, για την εκκαθάριση ξένης περιουσίας και με σκοπό την προστασία των συμφερόντων όλων των ενδιαφερομένων (κληρονόμων και δανειστών). Η εκκαθάριση της κληρονομίας, στην οποία ο εκκαθαριστής έχει δικαίωμα και υποχρέωση, δεν συμβάλλει μόνο στη διατήρηση και την αύξηση της κληρονομίας, αλλά κατά προτεραιότητα στην ικανοποίηση των πιστωτών της κληρονομίας. Κύριο καθήκον του εκκαθαριστή κληρονομίας είναι η διόρθωση των χρεών της κληρονομίας από την κληρονομία.

9.2 Ποιος έχει το δικαίωμα να αναλάβει την εκτέλεση της διάταξης τελευταίας βουλήσεως του θανόντος και/ή να διαχειριστεί την περιουσία;

Μαζί με τον ίδιο τον κληρονόμο, τον εκκαθαριστή ή τον διαχειριστή αφερεγγυότητας κληρονομίας (βλέπε παραπάνω) και τον εκτελεστή διαθήκης (βλέπε παρακάτω), ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας μπορεί να διαθέτει αντίστοιχες εξουσίες.

Το δικαστήριο της κληρονομίας διορίζει αυτεπαγγέλτως κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν προκύψει τρέχουσα ανάγκη σε μια στιγμή όπου είναι αβέβαιο το πρόσωπο του υπεύθυνου κληρονόμου ή η αποδοχή της κληρονομίας από αυτόν. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομίας συμβάλλει στην εξασφάλιση και τη διατήρηση της κληρονομίας προς το συμφέρον του άγνωστου κληρονόμου.

Ο κύκλος δράσης του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας καθορίζεται από το δικαστήριο της κληρονομίας σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της συγκεκριμένης περίπτωσης. Μπορεί να είναι ευρύς ή να επικεντρώνεται μόνο στη διαχείριση επιμέρους αντικειμένων της κληρονομίας. Στον κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ανατίθεται συνήθως ο προσδιορισμός των άγνωστων κληρονόμων και η εξασφάλιση και η διατήρηση της κληρονομίας.

Η κηδεμονία σχολάζουσας κληρονομίας δεν συμβάλλει κατ' αρχήν στην ικανοποίηση των πιστωτών κληρονομίας, αφού διατάσσεται κατά προτεραιότητα για την προστασία του κληρονόμου. Ωστόσο, η εκπλήρωση των χρεών της κληρονομίας με πόρους της κληρονομίας μπορεί να αποτελεί κατ' εξαίρεση μέρος των καθηκόντων του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας, αν υπαγορεύεται για την τακτική διαχείριση και διατήρηση ή για την αποτροπή των ζημιών, ιδίως για την αποφυγή εξόδων λόγω περιπτώσεων δικαστικών διαμαχών.

9.3 Ποιες εξουσίες έχει ο διαχειριστής;

Ο/Η κληρονομούμενος/-η μπορεί να διορίσει με διάταξη τελευταίας βουλήσεως έναν ή περισσότερους εκτελεστές διαθήκης. Μπορεί επίσης να εξουσιοδοτήσει κάποιον τρίτο, τον εκτελεστή διαθήκης ή το δικαστήριο της κληρονομίας να διορίσει (περαιτέρω) εκτελεστές διαθήκης. Τα καθήκοντα του εκτελεστή διαθήκης αρχίζουν από τη στιγμή που ο διοριζόμενος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του.

Σύμφωνα με τις νομικές ρυθμίσεις, είναι καθήκον του εκτελεστή διαθήκης να εφαρμόσει τις διατάξεις τελευταίας βουλήσεως του διαθέτη. Αν υπάρχουν άνω του ενός κληρονόμοι, πρέπει να προβεί σε εκκαθάριση της κληρονομίας μεταξύ τους.

Ο εκτελεστής της διαθήκης πρέπει να διαχειριστεί την κληρονομία. Ειδικότερα, έχει δικαίωμα να λάβει στην κατοχή του την κληρονομία και να διαθέσει τα αντικείμενα της κληρονομίας. Αντίθετα, οι κληρονόμοι δεν μπορούν να διαθέσουν αντικείμενο της κληρονομίας που βρίσκεται υπό τη διαχείριση του εκτελεστή της διαθήκης. Επίσης, ο εκτελεστής της διαθήκης δικαιούται να αναλαμβάνει χρέη σε βάρος της κληρονομίας, εφόσον η ανάληψη αυτή απαιτείται για τους σκοπούς της τακτικής διαχείρισης. Έχει δικαίωμα να πραγματοποιεί δωρεάν διαθέσεις μόνον εφόσον επιβάλλονται από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή λόγους ευπρέπειας που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια έχει τη δυνατότητα να περιορίσει κατά βούληση τις εξουσίες του εκτελεστή διαθήκης σε σχέση με τις νομικές ρυθμίσεις. Έχει επίσης τη δυνατότητα να ορίσει τη διάρκεια της εκτέλεσης της διαθήκης. Συνεπώς, μπορεί να περιοριστεί να αναθέσει στον εκτελεστή διαθήκης μόνο τον διακανονισμό και την έγκαιρη εκκαθάριση της κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια μπορεί να αποφασίσει επίσης να ορίσει στη διαθήκη ή την κληρονομική σύμβαση του/της τη λεγόμενη διαρκή εκτέλεση. Η διαρκής εκτέλεση μπορεί να οριστεί, κατ' αρχήν, για μέγιστο χρονικό διάστημα 30 ετών, που υπολογίζεται από την επαγωγή της κληρονομίας. Ωστόσο, ο/η διαθέτης/-τρια μπορεί να ορίσει η διαχείριση να διαρκέσει μέχρι τον θάνατο του κληρονόμου ή

του εκτελεστή της διαθήκης ή μέχρι την επέλευση ενός άλλου γεγονότος στο πρόσωπο του ενός ή του άλλου. Σε αυτήν την περίπτωση, η εκτέλεση της διαθήκης μπορεί να διαρκέσει περισσότερα από 30 έτη.

10 Ποια είναι τα τυπικά έγγραφα που εκδίδονται βάσει του εθνικού δικαίου στη διάρκεια ή στο τέλος της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής, για να αποδειχθεί η ιδιότητα και τα δικαιώματα των δικαιούχων; Έχουν τα εν λόγω έγγραφα ειδική αποδεικτική ισχύ;

Για την απόδειξη του κληρονομικού δικαιώματος, απαιτείται κατά κανόνα κληρονομητήριο ή ευρωπαϊκό κληρονομητήριο, π.χ. αν ο κληρονόμος θέλει να μεταγράψει στο όνομά του οικόπεδο ή λογαριασμό του/της κληρονομούμενου/-ης. Αν υπάρχει δημόσια διαθήκη (βλέπε παραπάνω), σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να είναι περιπτώ η υποβολή κληρονομητηρίου ή ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [H Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/03/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.